

SESSIE IB

Bestrijding Botrytis in bollen; alternatieven of een verlaagde dosering effectief en verantwoord?

Marjan de Boer, Suzanne Breeuwsma, Arie van der Lans, Jan van der Bent en Bram Buitenwerf

*WUR - Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, Bloembollen;
Postbus 85, 2160 AB Lisse; e-mail: marjan.deboer@wur.nl*

Botrytis is een probleem in verschillende bolgewassen en dan met name in tulp en lelie. Op dit moment spuiten de meeste telers op wekelijkse basis tegen Botrytis, resulterend in ongeveer 25 kg actieve stof / ha en relatief hoge milieubelasting.

Is het nodig om elke week ongeacht het weer de volle dosering van een cocktail van verschillende middelen op het gewas te spuiten?

Stadium-afhankelijke dosering

Uit eerder onderzoek uit 2006 en 2007 is gebleken dat er gespoten kan worden op basis van het stadium van de plant. Dit betekent starten met het spuiten van een lage dosering van een middel bijvoorbeeld 12.5%. De dosering loopt in zes tot acht bespuitingen op tot de 100% vlak voor de bloei.

Lelies zijn namelijk voor de bloei minder gevoelig voor vuur. Bovendien groeit de plant van opkomst tot aan de bloei en is het niet nodig om op een nog niet volgroeid gewas met 100% dosering van een vuurbestrijdingsmiddel te spuiten.

Alternatief Gewasbeschermingsmiddel van Natuurlijke Oorsprong (GNO) zonder milieubelasting

Uit een screeningsprogramma naar effectieve GNO's is een middel naar voren gekomen dat een redelijk werkend alternatief is voor chemische vuurbestrijdingsmiddelen en geen milieubelasting heeft. Aangezien dit middel vooral werkt tegen kiemende sporen wordt dit middel altijd op basis van een vuurwaarschuwingssysteem (VWS) gespoten. Echter dit middel is niet zo hard en effectief onder zware vuuromstandigheden als de meeste chemische alternatieven. Het is daarom ook ingezet in een systeem waarbij op basis van een vuurwaarschuwingssysteem het GNO wordt ingezet bij een lage infectiekans en een fungicide bij een hoge infectiekans.

In 2008 en 2009 zijn op een proefveld in Drenthe midden in het lelieteelt gebied bovenstaande methoden in veldproeven uitgetest. Hieruit bleek dat:

- Stadiumafhankelijk spuiten met een aangepaste dosering (20% minder middel) voor de bloei resulteert in een hoge bolopbrengst
- Spuiten met alleen het GNO op basis van het VWS een bolopbrengst oplevert die afhankelijk van het seizoen slechter of vergelijkbaar is met de standaardbespuiting waarbij elke week met 100% met een chemisch middel is gespoten
- Spuiten op basis van het VWS met het GNO óf een chemisch middel, afhankelijk van de infectiekans, resulteert in een hoge bolopbrengst die minimaal vergelijkbaar is met die van de standaardbespuiting. Met deze behandeling kan afhankelijk van het seizoen en cultivar 50 tot 75% middel worden bespaard.

Deze nieuw-ontwikkelde maatregelen zijn zeer perspectiefvol. Echter, de risicobeleving bij de telers bij het sterk verminderde verbruik staat de doorontwikkeling richting de praktijk in de weg.

Met name de toepassing van een verlaagde dosering voor de bloei roept de vraag op bij telers of dit niet leidt tot resistentie-opbouw bij Botrytis.